

Enkelbloemige Chrysanthemum „Ada Owen", alom bekende rose variëteit.

variëteiten van onze bezittingen op Amboina en Malabar hebben ingevoerd en voortgekweekt. Linnaeus geeft in de eerste uitgave van z'n werk „Species plantarum" in 1753 aan deze plant den naam Chrysanthemum indicum en verdeelt haar in twee soorten, namelijk in Chrysanthemum Sinense met groote witte, en Chrysanthemum indicum met zeer kleine gele bloemen, waarvan zoowel enkel- als dubbel-bloemige variëteiten bekend waren.

In Engeland werd de Chrysant in 1764 ingevoerd en wel de gele variëteit. Deze vond echter in den botanischen tuin te Chelsea (Londen) zoo weinig belangstelling, dat ze binnen enkele jaren geheel vergeten was. In het jaar 1784 beschreef Thunberg een plant, die hij verzekerde dezelfde te zijn, als die welke door Linnaeus beschreven was, namelijk Chrysanthemum indicum en hij voegde er bij, dat er in Japan vele zeer van elkaar verschillende variëteiten werden aangetroffen, zoowel verschillend in vorm als in kleur en dat er zoowel enkelbloemige als gevuldbloemige variëteiten bestaan, die in den zomer en in den herfst bloeien.

In het jaar 1789 importeerde Blanchard, een ondernemend Fransch koopman te Marseille, uit China drie variëteiten, namelijk een witte, een paarse en een purperkleurige. Van deze drie planten kwam alleen de purperkleurige levend in Frankrijk aan. Aan Blanchard komt dus de eer toe, de eerste te zijn geweest, die de grootbloemige variëteiten in Europa heeft ingevoerd.

Zoo zouden we nog kunnen voortgaan met opsommingen van Chrysanten-invoeringen in Europa, die in den loop der jaren hebben plaats gehad. In het jaar 1846 brak er een nieuwe aera in de geschiedenis der Chrysanten aan, want toen bracht Fortune uit China

Enkelbloemige Chrysanthemum „Mary Anderson", alom bekende witte variëteit.

Chrysanthemums

Nu we in de meeste bloemenwinkels onzer steden en grootere dorpen weer talrijke fraaie bloeiende Chrysanten voor de ramen kunnen zien staan en we weer in staat zijn, deze verrukkelijke bloem, die, nog met meer recht dan de Dahlia, de koningin van den herfst genoemd mag worden, in al haar schoonheid te aanschouwen, zal 't den velen lezeressen en lezers van Panorama zeer zeker interesseeren, iets van de geschiedenis dezer plant te vernemen.

Wanneer de eerste variëteiten der Chrysanten zijn verkregen, ligt in het duister, maar algemeen wordt aangenomen, dat Brennyus de eerste geweest is, die deze plant in het jaar 1689 in z'n Prodomus plantarum rariorum heeft beschreven, ze Matricaria mastiona noemde en spreekt van witte, roodachtige, rose, donkerroode, gele en purperkleurige variëteiten. Gemelli, die in 1696 een reis door China maakte, vermeldt, dat hij daar den Chrysant heeft gevonden, groeiend op met tegels omlijste bloembedden, die de wegen begrensden. In China en Japan schijnt deze plant dus reeds eeuwen vóór haar invoering in Europa gekweekt te zijn. Dat de Chrysant in China steeds een zeer gezochte en hooggeschatte plant is geweest en nog is, bewijst wel het feit, dat daar een Chrysanten-ridderorde bestaat. De Siameezen voeren den Chrysant als nationaal emblema in haar wapen.

Wij, Hollanders, waren de eerste en daar kunnen we trotsch op zijn, die de kleinbloemige

Grootbloemige Herfstchrysanthemum „Mad. Renée Oberthur", groot, zuiver wit; vroeg-bloeiende variëteit.

bijzonder succes en mag met eere genoemd worden. Thans zijn ons vele en groote Chrysanten-kweekerijen in ons land bekend en worden, vooral te Aalsmeer, elk jaar ontzaglijk veel Chrysanten gekweekt, vandaar over ons land verspreid en naar het buitenland uitgevoerd.

R. Tepe.

Hun Sint Nicolaas

DOOR P. S.

Denk je misschien dat ik me heelemaal door jou zal laten regeeren en dat nu we nog maar verloofd zijn? Wat zou dat moeten worden als ik eens je vrouw werd? Ik houd er niet van getiranniseerd te worden, begrijp je dat?" en trotsch had ze het hoofd in den nek geworpen en had hem den ring, dien hij haar aan den vinger geschoven had, nu zoowat een jaar geleden, voor de voeten geworpen. Hij rolde een eindje voort, die ring, en viel toen zacht rinkelend om.

Willem Brink keek zijn driftig meisje even aan, bukte zich toen en nam den ring op, dien hij kalm in zijn vestzak liet glijden. Toen haalde hij de schouders op en zeide:

„Jij moet je drift wat leeren beheerschen, Nel, anders worden we nooit man en vrouw."

Zijn kalmte maakte haar woedend.

„Ga direct de deur uit, ik wil je niet meer zien!" riep ze met tranen van opwinding in de oogen.

„Ja, ik ga al," antwoordde hij. „'t Ga je goed, . . . Nelly."

En hij stapte op haar toe met uitgestoken hand.

Grootbloemige Chrysanthemum, „Moneymaker"; bekende witte soort.

twee kleinbloemige soorten mede naar Europa onder den naam Daisy, en Chinese Minimum. Die kwamen heel veel overeen, wat grootte en vorm betreft, met die van Linnaeus, maar zouden in Engeland, wanneer ze daar gebleven waren, ook geen liefhebbers hebben gevonden, omdat de kleinbloemige Chrysanten bij de Engelschen niet gewild zijn.

In de Handelskweekerij van Salter in Versailles (Frankrijk), werden ze daarentegen gaarne gezien. Van die twee planten heeten alle kleinbloemige Chrysanten af te stammen.

In het jaar 1886 hadden te Toulouse de eerste proefnemingen plaats met bevruchting van Pyrethrum Comtesse de Chambord, met vroegbloeiende, zoogenaamde Zomer-Chrysanten en in het jaar 1887 volgden daarop de eerste proefnemingen met kruising van Pyrethrum Comtesse de Chambord, de variëteiten P. Madame Farfouillon en Chrysanthemum Leucanthemum en Segetum met Japansche en Chineesche variëteiten.

In het jaar 1829 werd in Engeland de eerste tentoonstelling van Chrysanten gehouden en wel in Stoke Newington en tevens daar opgericht de eerste Engelsche Chrysanthemum-Club. Daarop volgde een tentoonstelling van Chrysanten in Portsmouth in 1849 en sinds dien volgden deze tentoonstellingen in Engeland elkander geregeld op, maar ook in Frankrijk, Oostenrijk en Duitschland hadden tal van Chrysanten-tentoonstellingen plaats, terwijl ook Nederland geenszins daarin achterbleef. Na oprichting van de Nederlandsche Chrysanthemum-Club in Januari 1897 gevestigd te Amsterdam, hadden er geregeld Chrysanthemum-tentoonstellingen in ons land plaats.

Die welke, uitgaande van genoemde Club, gehouden werd in Artis te Amsterdam in November 1900, had een

Grootbloemige Herfstchrysanthemum „Rayonnauthe", bekende variëteit, zalmrose, zeer vroegbloeiend. Een der beste voor snijbloemen-cultuur en voor den uitvoer voor het buitenland. *(foto's Tepe.)*